

VIRKAMIESLAUTAKUNNAN PÄÄTÖS

Päätös nro 23/2011
25.3.2011

Asia Korvausvaatimus

Korvausvaatimuksen tekijä

A

Virasto Virasto

Korvausvaatimus

A:lle tulee maksaa 24 kuukauden palkkaa vastaava korvaus.

A on ollut virastossa määräaikaisissa virkasuhteissa 23.10.2006 – 31.12.2006, 1.1.2007 – 28.2.2007, 1.3.2007 – 31.12.2007, 1.1.2008 – 30.6.2008, 1.7.2008 – 30.9.2008 ja 1.10.2008 – 31.12.2008. A:n määräaikais-ten palvelussuhteiden perusteena on ilmeisesti ollut sairaanhoitaja B:n sijai-suus tämän äitiys- ja vanhempainvapaan sekä hoitovapaan ajan. Määräaikai-suuden perusteet eivät käy ilmi nimittämiskirjoista.

A olisi tullut nimittää viimeistään 1.1.2008 alkaen koko B:n jäljellä olevan vir-kavapauden ajaksi. Poliklinikalla ei ole ollut sellaisia erityisiä syitä, jotka olisi-ivat oikeuttaneet jakamaan virkasuhteen useampaan osaan.

A:n määräaikainen palvelussuhde on päättynyt 31.12.2008, koska häntä ei ole enää sen jälkeen nimitetty poliklinikalle virkamieheksi. B:n virkavapa-us/hoitovapaa päättyy 28.6.2009. A:n saamien tietojen mukaan B:n hoitova-paan sijaisena toimii tällä hetkellä sairaanhoitajaopiskelija. Valtiovarainminis-teriön ohjeen 4.12.2007 mukaan nimityksen hoitovapaansijaisuuteen olisi kestettävä koko sen ajan, jona virasto käyttää sijaista kyseisen virkavapaana olevan henkilön viransijaisena. Sijaista ei voitaisi vaihtaa kesken hoitova-

paan. Sijaisuutta ei pidä tarpeettomasti katkoa useaksi erilliseksi määräaikaissuudeksi.

A:n nimittämistä noin 2 – 10 kuukauden mittaisiin määräaikaisiin virkasuhteisiin on suullisesti perusteltu sillä, että B olisi saattanut haluta keskeyttää virkavapaansa/hoitovapaansa. Valtion yleisen virka- ja työehtosopimuksen 22 §:n ja 26 §:n mukaan myönnetyn (perhe)vapaan ajankohtaa tai pituutta saa kuitenkin muuttaa vain perustellusta syystä. Käytännössä tämä on mahdollista vain erittäin poikkeuksellisissa tilanteissa.

A ja eräät muut poliklinikalla määräaikaisissa virkasuhteissa ja vakinaisissa viroissa työskentelevät sairaanhoitajat ovat tehneet syksyllä 2008 työsuojelupiirille selvityspyynnön poliklinikalla muun muassa työilmapiirissä ilmenneistä epäkohdista. Kenenkään määräaikaisessa virkasuhteessa työskennelleen ja selvityspyynnön esittäneen sairaanhoitajan palvelussuhdetta ei jatkettu selvityspyynnön tekemisen jälkeen, vaan asianomaisia sijaisuuksia hoitamaan nimettiin toinen henkilö. Kyseessä saattaakin olla lainsäädännössä kielletty työnantajan vastatoimi.

Vastine

Virasto on todennut vastineessaan muun ohella seuraavaa:

Korvausvaatimukselle ei ole perusteita. Syrjintää ei ole tapahtunut.

A:lle myönnettiin vain määräaikaisia sijaisuuksia, koska hänen työn laatunsa oli huono lukuisista puhutteluista huolimatta. Keskusteluissa pyrittiin tuomaan esille se, että laboratoriotutkimukset tulee tehdä ajallaan, lääkkeiden jaossa tulee olla huolellinen ja yksityispuhelut hoidetaan tauoilla eikä niillä saa häiritä lääkärin/muiden hoitajien työtä. Puhutteluista huolimatta A:n työn laatu ei parantunut.

Vastaselitys

A on todennut vastaselityksessään muun ohessa seuraavaa:

Viraston vastineen antanut johtava ylilääkäri C ei ole ollut töissä poliklinikalla samaan aikaan A:n kanssa, vaan terveydenhuoltoyksikön ylilääkärinä toimi tuolloin D.

Vastineessa ja siihen liitettyssä ylilääkäri E:n lausumassa ei ole yksilöity väitteitä A:n työskentelyyn liittyneistä virheellisyyksistä ja epäkohdista. Väitteet lääkkeenjaossa tai laboratoriotutkimuksissa tapahtuneista virheistä ovat vakavia syytöksiä sairaanhoitajalle ja hänen ammattitaidolleen, eikä niitä pitäisi esittää ilman perusteellisia selvityksiä. Se, että viitataan virheiden tapahtuneen A:n ollessa lääkevastaavana, ei kuitenkaan poistane mahdollisuutta, että virheet olisivat voineet tapahtua myös jonkun muun sairaanhoitajan toimesta.

A ei ole saanut palvelussuhteensa aikana huomautuksia tai varoituksia esimiehiltään toimimisesta virkavelvollisuuksien vastaisesti tai virkatehtävien tai

–velvollisuuksien laiminlyömisestä. Tulos- ja kehityskeskusteluissa A:n ammattitaidostaan saama palaute on ollut positiivista. Ei ole uskottavaa, että A olisi nimitetty toistuvasti määräaikaisiin virkasuhteisiin hänen henkilöönsä tai ammattitaitonsa liittyvistä syistä, kun määräaikaisuuksia on aiemmin perusteltu perhevapailla.

Virkamieslautakunnan ratkaisu

Perustelut

Sovellettavat säännökset

Valtion virkamieslain 9 §:n 1 momentin mukaan virkamieheksi voidaan nimittää määräajaksi tai muutoin rajoitetuksi ajaksi, jos työn luonne, sijaisuus, avoinna olevaan virkaan kuuluvien tehtävien hoidon väliaikainen järjestäminen tai harjoittelu edellyttää määräaikaista virkasuhdetta. Virkamiestä ei tällöin nimitetä virkaan, vaan virkasuhteeseen.

Valtion virkamieslain 9 §:n 3 momentin (30.11.2007/1088) mukaan jos virkamies nimitetään 1 tai 2 momentin nojalla määräajaksi, tulee nimittämiskirjasta ilmetä määräaikaisuuden peruste. Virkamies on nimitettävä koko määräaikaisuuden perusteena olevaksi ajaksi, jollei erityisestä syystä toisin päätetä.

Valtion virkamieslain 56 §:n (30.11.2007/1088) mukaan virkamiehellä, joka on ilman 9 §:n 1 tai 2 momentissa säädettyä perustetta taikka ilman 9 §:n 3 momentissa säädettyä erityistä syytä nimitetty määräajaksi tai ilman pätevää syytä toistuvasti peräkkäin nimitetty 9 §:n 1 tai 2 momentin nojalla määräajaksi, on oikeus virkasuhteen virastoon päättyessä sen vuoksi, ettei häntä enää nimitetä tämän viraston virkamieheksi, saada virastolta vähintään 6 ja enintään 24 kuukauden palkkaa vastaava korvaus. Korvauksen määrää maksettavaksi virkamieslautakunta.

Oikeudellinen arviointi

A:n nimittämiskirjoissa ei ole mainittu virkasuhteen määräaikaisuuden perustetta. Viraston lausunnosta ilmenee, että nimitysten perusteena on ollut sijaisuus. Lausunnosta ei kuitenkaan ilmene, kenen sijaisena A on nimitystensä aikana toiminut. Kun määräaikaisten virkasuhteiden perusteena on kuitenkin myös A:n oman käsityksen mukaan ollut sijaisuus, on virkasuhteiden määräaikaisuudelle katsottava sinänsä olleen valtion virkamieslain 9 §:n 1 momentissa tarkoitettu syy eli sijaisuus.

A on oman, työnantajalta suullisesti saamaansa tietoon perustuvan käsityksensä mukaan toiminut sairaanhoitaja B:n äitiys- ja vanhempainvapaan ja hoitovapaan sijaisena. Työnantaja ei ole tätä tietoa lausunnossaan kiistänyt.

B:lle on myönnetty hoitovapaan perusteella virkavapautta ajalle 29.4.2007 – 28.6.2009. A:lle annetuista nimityksistä tälle ajanjaksolle kohdistuu osittain nimitys 1.3. – 31.12.2007 sekä kokonaan nimitykset 1.1. -30.6.2008, 1.7. – 30.9.2008 ja 1.10. – 31.12.2008. A:ta ei ole enää 31.12.2008 jälkeen nimitetty uuteen määräaikaiseen virkasuhteeseen.

Valtion virkamieslain 9 §:n 3 momentti, jonka mukaan virkamies on nimitettävä koko määräaikaisuuden perusteena olevaksi ajaksi, jollei erityisestä syystä toisin päätetä, on tullut voimaan 1.1.2008. A:lle annetuista nimityksistä vain nimitykset 1.7. – 30.9.2008 ja 1.10. – 31.12.2008 on tehty valtion virkamieslain 9 §:n 3 momentin voimaan tulon jälkeen.

Työnantaja on ilmoittanut erityiseksi syyksi lyhyiden nimitysten käyttämiseen A:n viranhoidossa ilmenneet puutteet, jotka ovat puhutteluista huolimatta jatkuneet. Virkamieslautakunta katsoo, että työnantajan tyytymättömyys siihen, miten virkamies on aiemmin hoitanut työtehtävänsä, ei ole sellainen valtion virkamieslain 9 §:n 3 momentissa tarkoitettu erityinen syy, joka oikeuttaisi nimitämään virkamiehen määräaikaiseen virkasuhteeseen määräaikaisuuden perusteena olevaa aikaa lyhyemmäksi ajaksi.

Kun työnantaja ei ole kiistänyt A:n väitettä siitä, että A on toiminut B:n hoitovapaan sijaisena ja kun B:lle myönnetty hoitovapaa oli myönnetty koko A:n nimitysten 1.7. – 30.9.2008 ja 1.10. – 31.12.2008 ajaksi aina 28.6.2009 saakka, työnantajan olisi tullut nimittää A määräaikaiseen virkasuhteeseen 1.7.2008 alkaen 31.12.2008 saakka. Kun työnantaja on ilmoittanut, ettei A:n tilalle ole palkattu ketään, ei työnantajan voida katsoa olleen velvollinen nimitämään A:ta määräaikaiseen virkasuhteeseen B:n hoitovapaan päättymiseen saakka.

Lopputulokset

Vankeinhoitolaitoksen terveydenhuoltoyksiköllä ei ole ollut valtion virkamieslain 9 §:n 3 momentin mukaista erityistä syytä nimittää A kahteen määräaikaiseen virkasuhteeseen ajalla 1.7. – 31.12.2008. Korvauksen määrää harkittaessa on otettu huomioon A:n ikä, hänen palvelussuhteensa kesto sekä hänen mahdollisuutensa saada tulevaisuudessa ammattiaan tai koulutustaan vastaavaa työtä.

Päätös

Virasto määrätään suorittamaan valtion virkamieslain 56 §:n mukaisena korvauksena A:lle kuuden (6) kuukauden palkkaa vastaava korvaus.

Sovelletut oikeusohjeet

Valtion virkamieslaki 9 § ja 56 §

Muutoksenhaku

Valitusosoitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen liitteenä.

Varapuheenjohtaja

Heikki Kulla

Esittelijä

Pia Repo

Virkamieslautakunnan päätös oli yksimielinen ja siihen osallistuivat varapuheenjohtaja Kulla, jäsenet Paanetoja, Äijälä, Isomäki ja Komulainen sekä varajäsenet Hiltunen ja Tarnanen.